

19. Het Hooglied

Het Hooglied is het mooiste boek in het Oude Testament, en het is altijd een raadsel geweest hoe dit daarin is terechtgekomen. De liefdesliederen vallen immers uit de toon tussen de andere teksten over rechtlijnige profeten en boeken over religieuze en andere wetten. Waar kwamen die frivole dichtregels over de jongen en het meisje vandaan, die ziek zijn van verliefdheid en smartelijk naar elkaar verlangen? Nergens komt God ter sprake, nergens zijn er religieuze lessen.

Hoewel er meer dan duizend jaar tussenligt, lijken de verzen van het Hooglied in dezelfde traditie te staan als de liefdesliederen van Inanna en Dumuzi. Het meisje in het Hooglied spreekt haar geliefde aan met metaforen die ook in de liefdesliederen van Inanna en Dumuzi werden gebruikt. De geliefde van het meisje Sjulammit - zoals zij wordt genoemd - is ook een herder en zij beschrijft hem met beelden van bloeiende vegetatie. Hij is een appelboom en zij ontmoet hem in een prieel van groen gebladerte en ze ligt samen met hem op een bed dat versierd is met geurende planten.

HIJ

Als je mij niet vinden kunt,
mooiste van alle vrouwen,
volg dan het spoor van de kudde,
weid je geiten waar de herders schuilen.

ZIJ

Het groen is ons bed,
de balken van ons huis zijn ceders,
de binten zijn cipressen
(1:2-17)

Mijn bruid, je lippen druipen van honing,
melk en honing proef ik onder je tong (...)
(4:11)

Aan jou ontspruit een boomgaard vol granaatappels met een overvloed aan vruchten (...)
(4:13)

In het Hooglied is er zelfs een vers dat direct naar Venus lijkt te verwijzen:

Wie is zij,
die daar oplicht als de dageraad,
zo helder als de volle maan,
zo stralend als de zon,
zo ontzagwekkend als een vaandelvrouw?
(6:10)

Zoals de liefde tussen Inanna en Dumuzi de natuur in bloei zette, zo bloeien de bloemen en zingen de vogels na de winter in het Hooglied.

Mijn lief roept mij toe:
'Sta op, vriendin!
Mooi meisje, kom!
Kijk! De winter is voorbij,
voorbij zijn de regens, weggegaan.
De bloemen zijn verschenen op het veld,
nu breekt de zangtijd aan,
het koeren van de duif klinkt op het land.
De vijgenboom is al vol vruchten,
de wijnstok rankt en geurt.'
(2:8-13)

De jongen wil een sieraad voor het meisje maken, een gouden sieraad bezaaid met zilveren stipjes.

Hoe lieflijk zijn je wangen en je ringen,
hoe sierlijk zijn je hals en je ketting.
Laten we een gouden sieraad voor je maken,
bezaaid met zilveren stipjes.

Een gouden sieraad met zilveren stipjes was bij uitstek een geschenk dat de mensen aan Inanna offerden als zij haar aanriepen om hen te helpen met hun problemen. Het sieraad had de vorm van een driehoek, een pudendum, zoals passend was voor een godin van de seksuele liefde. De zilveren of gouden stippen verwijzen naar het

glinsterende Venuslicht aan de hemel. Zulke voorwerpen zijn ook door archeologen bij de tempel van Inanna gevonden.

Votiefplaquette gevonden in de Istar-tempel van Aššur. Ronde schijf met schaamdriehoek bezet met ronde stippen. Doorsnede: 9,2 cm. (Meinhold, 2009, afb. 23, ass. 196241, uit: Bär ÄIT Tf 56, p. 247)

Hoe konden deze heidense liederen uit een godsdienst die volgens de profeten een gruwel was in de ogen van God een plaats krijgen in het Oude Testament? Kennelijk maakten deze liefdesliederen zo'n vast onderdeel uit van het dagelijkse religieuze leven van de mensen dat ze niet gemist konden worden in de Bijbel. Tweeduizend jaar later werden liederen nog steeds gezongen over godin Inanna en haar geliefde Dumuzi, die in verschillende gebieden met andere namen werden aangeduid. De beeldspraak van deze twee geliefden behoorde tot de vaste canon van de poëzie in het oude nabije Midden-Oosten en zij bleven ook na de Sumerische tijd voortleven. Wellicht werden deze liederen door reizende zangers naar eigen behoefte gebruikt en aangepast. Totdat ze uiteindelijk door de rabbijnen werden opgepakt en gepresenteerd als liederen die door koning Salomo gecomponeerd zouden zijn, en zo een plaats kregen in het Oude Testament.

Volgende week: De dood van Dumuzi